

beter
oud

Toekomstvisie en veranderagenda

Onze kijk op ouder worden en ouderen is de laatste jaren sterk veranderd. De wijze waarop we wonen, welzijn en zorg vormgeven heeft een omslag gemaakt. Langer thuis, eigen regie, vitaliteit, wederkerigheid en zingeving zijn woorden die hierbij vaak worden genoemd. Ook wijzelf – ouderen, mantelzorgers, professionals, beleidsmakers en bestuurders – staan voor de uitdaging om op een andere manier om te gaan met ouder worden in deze maatschappij. Met deze toekomstvisie en veranderagenda doen we hiervoor een eerste aanzet. Samen gaan we op weg naar een inspirerende (uw?) toekomst.

Toekomstvisie BeterOud

Deze toekomstvisie en veranderagenda zijn een manifest, geschreven door honderden betrokkenen, verenigd in het netwerk BeterOud. Alle informatie

is afkomstig uit bijeenkomsten, interviews en zogenoemde leefwereldtafels, waarbij leden van het netwerk met elkaar spraken over onderwerpen

die spelen in het leven van veel ouderen en in het bijzonder ouderen in een kwetsbare positie. Steeds met hetzelfde doel voor ogen: een bijdrage leveren

aan een waardevolle oude dag voor iedere oudere, nu en in de toekomst, in Nederland.

Kijk voor meer inspiratie en actie op [BeterOud.nl](https://www.beteroud.nl)

De leidende principes

BeterOud kent een aantal leidende principes, ook wel kernwaarden genoemd, die aangeven wat wij belangrijk vinden bij ouder worden en omgaan met ouderen in een kwetsbare positie. We onderscheiden vijf leidende principes:

1. Zeggenschap Het gaat om zélf keuzes kunnen maken, ongeacht leeftijd, ziekte, beperking of sociaaleconomische status. Hierbij zijn de wensen van ouderen met betrekking tot het persoonlijke welbevinden leidend en staan eigen regie, participatie en betrokkenheid centraal.

2. Menswaardigheid De woon-situatie, ondersteuning en zorg voor ouderen dient menswaardig te zijn. Waardigheid is zorgvuldige zorg en ondersteuning voor ouderen, gericht op behoud van autonomie en zelfregie en geleverd vanuit een respectvolle bejegening.

3. Wederkerigheid Ouderen hebben recht op zorg en ondersteuning, maar ook een verantwoordelijkheid om te zorgen voor eigen gezondheid en voor hun omgeving; daarbij is een balans tussen geven naar vermogen en ontvangen naar behoefte het uitgangspunt.

4. Zingeving Ouderen kunnen zelf zoeken naar de betekenis, het doel en het nut van het leven en van het ouder worden zelf. De oudere staat daarbij centraal en bepaalt zijn eigen doel(en), als een uniek individu dat niet gereduceerd wordt tot patiënt.

5. Kwaliteit en doelmatigheid Kwalitatief goede zorg en ondersteuning sluit aan op de persoonlijke behoeften van ouderen en is toegankelijk, effectief en doelmatig.

Nationaal Programma Ouderenzorg als solide basis

De voedingsbodem voor BeterOud is het Nationaal Programma Ouderenzorg (NPO). In dit programma van ZonMw bundelen sinds 2008 maar liefst 650 partijen op het gebied van wonen, welzijn en zorg, samen met ouderen, de krachten. Daarnaast zijn meer dan honderd innovaties en projecten van buiten het NPO als inspiratiebron gebruikt. Doel is het ontwikkelen van een samenhangend woon-, welzijn- en zorgaanbod dat beter is afgestemd op de individuele behoeften van ouderen in een kwetsbare positie. Opdrachtgever is het ministerie van VWS.

Marco Bakker (1938), Nederlandse operazanger

“Vroegtijdig signaleren van ouderen in een kwetsbare positie en tijdig inspelen op hun behoeftes kan een bijdrage leveren aan een verhoogde kwaliteit van leven. Ook de jongere generaties zullen hier een rol in moeten spelen.”

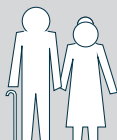
‘Hoe we omgaan met ouder worden en oud zijn verandert continu’

Fysiek

Mentaal

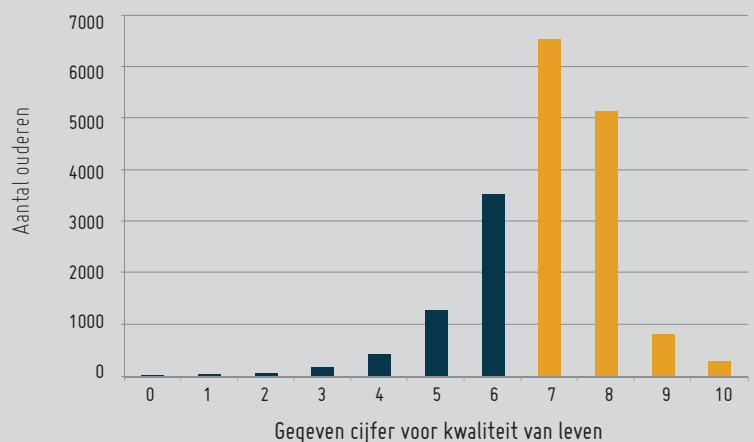
Sociaal

Spiritueel

KWALITEIT VAN LEVEN

ANNO 2015 geeft bijna 70% van de ouderen in een kwetsbare positie de kwaliteit van leven een ruime voldoende*

BeterOud heeft als doel dat in 2025 90% van de ouderen in een kwetsbare positie de kwaliteit van leven een ruime voldoende geeft

* Op basis van het TOPIC-MDS onderzoek onder 20.000 ouderen in een kwetsbare positie.

Kijk voor meer inspiratie

Een blik op de toekomst: ouderen in 2025

Stel dat ouder worden en oud zijn iets is waar niemand zich zorgen om maakt? Stel dat u de regie houdt over uw leven, tot de allerlaatste dag. Familie, mantelzorgers en professionals handelen daar zorgvuldig naar. Ondanks de beperkingen van het ouder wordende lijf kun je de dingen doen die het leven de moeite waard maken. Zouden we dan nog praten over ouder worden alsof het een probleem is? In deze toekomstvisie en agenda een blik op hoe de toekomst er uit kan zien.

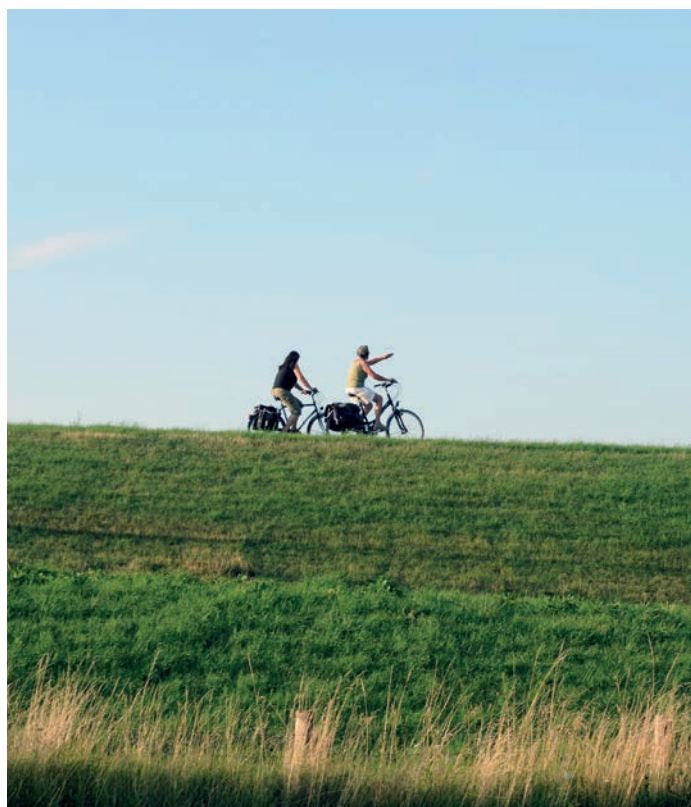
Een stevige ambitie

In 2025 geeft 90% van de ouderen in een kwetsbare positie in Nederland de ervaren kwaliteit van leven een ruime voldoende. Dát is waar BeterOud samen met anderen aan werkt. Op het moment van schrijven is dat bijna 70%, zo blijkt uit onderzoek van het NPO. Als stip aan de horizon stellen we dat Nederland over tien jaar een voorbeeldland, een lichtend voorbeeld, zou kunnen zijn op het gebied van kwaliteit van leven van ouderen in een kwetsbare positie.

Noraly Beyer (1946), voormalig redactrice en presentatrice van de Wereldomroep en het NOS Journaal, waarvoor ze van 1983 tot 2008 werkte.

“Ik wil gewoon thuis blijven wonen, dicht bij mijn familie”

BeterOud: sleutels voor succes

Om de ambitie van BeterOud waar te maken, presenteren wij vijf sleutels voor succes. Deze sleutels zijn gebaseerd op honderden initiatieven, projecten en experimenten. Initiatieven van ouderen, professionals en beleidsmakers. Gezamenlijk vormen deze sleutels de veranderagenda BeterOud. Met de veranderagenda willen we betrokkenen bij wonen, welzijn en zorg van ouderen inspireren en stimuleren om de werkzame elementen uit projecten - van binnen én buiten het NPO - over te nemen en als bouwstenen te gebruiken.

Sleutels voor succes op een rij (voor meer informatie over de genoemde projecten kijk op BeterOud.nl):

Eigen kracht

Ouderen houden de regie in eigen hand en investeren in veerkracht. Door doelen te stellen, verbonden te blijven met naasten en bewust na te denken over huis en leefomgeving. Zo blijft hun kwaliteit van leven goed. Projecten als “Lang leve thuis” en “Even Buurten” laten zien dat het versterken van de eigen kracht zeer waardevol kan zijn.

Voorzorg

Door een bewuste leefstijl en vroegtijdige signalering van kwetsbaarheid kunnen ouderen de negatieve gevolgen van het ouder worden uitstellen, en soms zelfs voorkomen. In periodes van kwetsbaarheid is het van belang tijdig ondersteuning in te schakelen, zoals wordt geïllustreerd door de Grip & Glanscursussen. Niet iedereen kan gezond of vitaal oud worden, maar een bewuste leefstijl heeft meestal een positief effect op het ervaren welbevinden.

Maatwerk

De persoonlijke behoeften van ouderen staan centraal. Luisteren naar de wensen en daar naar handelen is een voorwaarde voor wonen, welzijn en zorg van kwaliteit. Het project SamenOud laat in de praktijk zien hoe samenwerking leidt tot een verbetering van de ondersteuning van ouderen. Dit vraagt meer ruimte voor hulpverleners en flexibiliteit in organisaties.

Samenhang

Er is optimale afstemming tussen informele en formele zorg, tussen lijnen en disciplines en tussen het thuisfront en de instelling. Een voorbeeld is de implementatie van de Transmurale Zorgbrug in steeds meer regio's in Nederland waardoor de samenwerking tussen ziekenhuis en thuiszorg aantoonbaar verbetert. Ouderen mogen immers niet de dupe worden van de complexe organisatie van wonen, welzijn en zorg in ons land.

Innovatiekracht

Samen met ouderen selecteren we kansrijke innovaties, versnellen we de uitvoering ervan en scheppen we (financiële) ruimte voor nieuwe initiatieven. Met werkwijzen die niet succesvol zijn, stoppen we. De betrokkenheid van ouderen bij zowel onderzoek als implementatie is een cruciale succesfactor gebleken in veel projecten. Evenals de mogelijkheid om bestaande (bekostigings)kaders los te laten.

BeterOud, doet u mee?

Met deze toekomstvisie en veranderagenda schetsen we de richting om de komende jaren te werken aan een gezamenlijk en uitdagend doel. Wij allemaal – ouderen, mantelzorgers, zorgprofessionals, bestuurders, toezichhouders, zorgverzekeraars, ondernemers en gemeenten – kunnen en moeten ons steentje bijdragen aan dit doel. Kijk voor meer inspiratie en actie op BeterOud.nl.

WWW.BETEROUD.NL

Hannie van Leeuwen (1926), oud-politica CDA en commissielid van het NPO

"Ik vind het belangrijk om op tijd voorzorgsmaatregelen te nemen. Door alle lichamelijke gebreken ben ik dagelijks bezig om mijn leven zo in te richten dat ik nog zo veel mogelijk zelf kan doen".

beter
oud

**SAMEN
WERKEN
AAN WONEN,
WELZIJN & ZORG**

Initiatief van BeterOud:

Het platform BeterOud is mogelijk gemaakt door ZonMw en komt voort uit het Nationaal Programma Ouderenzorg (NPO).

bebright
accelerating healthcare

